

POLICIE VE ŠKOLE

Předvedení žáka ze školy na útvar Policie ČR (2. část)

V první části příspěvku o předvedení žáka ze školy zveřejněném v UN č. 19 jsem zmínil postup policisty podle zákona o Policii ČR při první variantě, kdy žák uposlechne výzvu policisty, aby se dostavil na útvar policie. Poté objasňuji postup při předvedení žáka, pokud neuposlechne výzvu policisty (druhá varianta). V závěru příspěvku uvádím postup policejního orgánu podle trestního řádu, který platí pro předvedení žáka ze školy.

Může se ale vyskytnout nějaká překážka, vážný důvod ze strany žáka, kdy se nemůže dostavit v určenou dobu na útvar policie. Musí se jednat o vážný důvod, např. žák se má zrovna dostavit na lékařské vyšetření a je omluven z vyučování rodiči nebo odjíždí s rodiči na „Den otevřených dveří“ na střední školu. Žák tento důvod uvede policii a slušně se omluví, že ve stanovený čas se nemůže dostavit. V tom případě by policie měla stanovit jiný termín k podání vysvětlení žáka. Tento postup je v souladu se zákonem o Policii ČR: „*Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena.*“¹

Nebrání-li žákovi žádná překážka, může se dostavit na policii. Vzhledem k tomu, že ředitel školy odpovídá za zajištění dohledu nad nezletilými žáky ve škole² v době vyučování, určí ředitel školy odpovědnou osobu z řad pedagogů k doprovodu žáka na určené místo. Nedovedu si představit, že by nezletilý žák šel bez doprovodu, odpovědnost školy za zdraví či život žáka by v tomto případě byla nesporná. Občanský zákoník uvádí, že *hradí škodu ten, kdo nad škůdcem zanedbal dohled*.³ Dohled nad žáky upravuje i vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy⁴: *Pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu*. Dostaví-li se tedy žák na místo, které určila policie, pedagogický pracovník se účastní všech služebních úkonů, kterých se účastní žák. V případě, že by tomu tak nebylo, škola se odpovědnosti

za škodu na zdraví nebo majetku nezprostí. *Dohled může vykonávat vedle pedagogického pracovníka i jiný zletilý zaměstnanec školy nebo školského zařízení, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen. O tomto poučení se provede záznam.*⁵

Druhá varianta – neuposlechnutí výzvy: přichází v úvahu, jestliže se žák po výzvě policisty odmítne bezdůvodně dostavit bez zbytečného odkladu na určené místo k podání vysvětlení. V tomto případě může být osoba předvedena.⁶ Žák musí být před výzvou poučen, že v případě nevyhovění výzvy bude předveden.

Policista je povinen před provedením úkonu poučít osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu (v tomto případě předvedení ze školy), a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Například žák by měl být poučen policistou o tom, že pokud se pokusí o útěk nebo pokud by kladl odpor, mohou proti němu být použity přiměřené donucovací prostředky.

Může se stát, že žák poučení nerozumí, pak má žák právo, aby mu policista vysvětlil jeho práva a povinnosti, např. co to znamená donucovací prostředek, co znamená význam slov „klást odpor“. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, policista žáka poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí. Z uvedeného vyplývá, že policista by měl žáka poučít vždy před jeho předvedením a pouze ve výjimečných případech ho poučít, jakmile to

okolnosti dovolí (např. ve škole hoří a je vyhlášena evakuace školy).

Po tomto poučení žáka před předvedením vyzve policista žáka, aby nastoupil do služebního vozidla policie, a bude následně předveden na útvar policie. Celému pobytu policistů ve škole při předvádění žáka by měl být **přítomen** někdo z pedagogického sboru. Jednak by měl podat policistům důležité informace k žákovi (např. astmatik, autista), k jeho chování ve škole nebo na veřejnosti (např. agresivní, podezření z požití omamných a psychotropních látek), aby věděli, co by je cestou při předvádění mohlo potkat. A také přítomnost pedagoga zaručí dohled nad zákonností postupu policistů (vyloučení násilí, porozumění poučení žákem apod.).

Pokud postupuje policejní orgán podle **trestního řádu**, tak v případech, kdy je šetřen **zločin**⁸, je žák povinen výzvě vyhovět **ihned**. Jestliže by žák bez dostatečné omluvy výzvě nevyhověl, může být předveden.⁹ Následný postup je stejný jako u předchozího předvedení dle zákona o Policii ČR: souhlas či nesouhlas žáka s uvedeným postupem a jeho dvě varianty.

Otázkou zůstává, jaký by byl postup, kdyby důvody předvedení pominuly v době, kdy již pro žáka vyučování skončilo. Pedagog by pak třeba odjel do školy a žák by odešel do místa svého bydliště z útvaru policie? V uvedeném případě by záleželo, jaké **pokyny** by pedagogovi, který doprovázel žáka, vydal pan ředitel nebo paní ředitelka školy pro dohled nad žákem mimo školu.

Uvedený postup platí, pokud se zákonní zástupci žáka nedostaví do školy z důvodu, že nebyli vyrozuměni nebo se do školy nemohou dostavit. V případě, že se do školy dostaví zákonní zástupci žáka, pak škole odpadne povinnost doprovázet žáka na útvar policie.

⁸ Zjednodušeně řečeno: trestné činy se dělí na přečiny a zločiny – přečiny jsou méně společensky škodlivé, zločiny více, srov. § 14 trestního zákoníku.

⁹ § 158 odst. 7 trestního řádu

¹ § 61 odst. 5 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

² § 164 odst. 1, písm. h) zák. č. 561/2004 Sb., školský zákon

³ § 2921 zák. č. 89/2012, občanský zákoník

⁴ § 6 odst. 4 vyhlášky č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

⁵ § 6 odst. 6 vyhlášky č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

⁶ § 61, odst. 5 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁷ Podrobné informace o poučování v knize Policie ve škole nebo Policie a moje dítě.

Ing. Bc. Luděk Cuták, plk. v. v., specialista na trestní právo mládeže, 28 let praxe u Policie ČR jako kriminalista, vyšetřovatel, učitel práva a vedoucí pracovník

